

MAGYAR LAJKA

+ 3 lei

Taxa postală plătită în
aprobării Dir. Gen. P.

BUDA-
VII., Erzsébet-körút 9—11.

Primredactor și redactor responsabil:
dr Paál Árpád

VI. — 270. (1712) Oradea, 1937. dec. 29

Primcolaborator: **dr Gyárfás Elemér**

Gogát kihallgatáson fogadta a király

Nagy izgalom támadt a politikai körökben. — Valószínűnek tartják, hogy Gogáék a mai kormánypart koalíciót létesít. — A Magyar Párt helyzete a parlamenti szavazat-többség kialakításában

Bukarest. Saját tud. Hivatalos közlemény jelentette tegnap délután, hogy a király, aki az ünnepekre áttette volt székhelyét Szinajára, visszaérkezett a fővárosba és kihallgatáson fogadta Gogát, a Keresztény Nemzeti Párt elnökét. Ennek a kihallgatásnak igen nagy jelentőséget tulajdonítanak. A kihallgatás után Goga táviratilag a fővárosba hívta Cuzát, aki este meg is érkezett és hosszas tanácskozást folytatott elnöktársával. Egyes délutáni és esti lapok jelezték, hogy Goga az esti órákban nyilatkozni fog a sajtónak királyi kihallgatásáról, de ez a nyilatkozattétel elmaradt. Állítólag kedden fog megtörténni.

Hétfő este nagy izgalom uralkodott politikai körökben Goga kihallgatása miatt. Egyesek úgy tudták, hogy a kormány már meg is bukott és Goga kapott megbízást új kormányalkítására.

Ennél sokkal valószínűbb az a feltevés, hogy a kormány a vajdistákkal, a jorgistákkal és a Nemzeti Keresztény Párttal óhajt parla-

menti esetleg kormányzati együttműködést megvalósítani, ami Vaida nyilatkozata után és a cuzisták politikai célkitűzéseit és módszereit figyelembevéve, e pillanatban nem látszik valószínűtlennek. Ebben az esetben a kormány néhány mandátummal mégis többségbe kerül a parlamentben akkor is, ha a többi román ellenzéki pártok egységes blokkba tömörülnek: 190 mandátum 178-al szemben. Ha ez így alakul ki, ami egyáltalában nem valószínűtlen, akkor a Magyar Párt a maga 19 mandátumával olyan helyzetbe juthat, hogy az esetenkénti szavazásoknál tőle fog függni, vajjon melyik oldalon legyen szótöbbség. A képviselőház összes tagjainak a száma tudvalevőleg 387, s így az összes tagok felvonulása esetén legalább 194 szavazat kell a többségalakuláshoz.

MANIU UJABB ÖSSZEFOGAST KÉSZÍT ELŐ?

Bukarest. Saját tud. Maniu Gyula Goga királyi kihallgatása után levelet küldött Codreanu-nak és Gh. Bratianu-nak.

Jon Anghelescu tábornok a királynál. — A kormány tagjai délutántól éjfélig több tanácskozást tartottak. — Eiféltkor a kormány hivatalos közleményt adott ki azzal a megállapítással, hogy a képviselőházban nem tud többséget alkotni

Bucuresti. Saját tud. A király hétfőn kihallgatáson fogadta Jon Anghelescu tábornokot, amit szintén sokféleféppen magyaráztak politikai körökben.

Az *Universul* szerint a kormányválság beköszöntött, még mielőtt a kormány lemondott volna a királynak a fővárosba való várallás visszatérése ezt jelenti.

Anghelescu miniszter tegnap *Iorgával* folytatott hosszas megbeszélést, amelynek tárgya a kormány helyzete s parlamenti, illetve kormányzati együttműködések lehetőségei voltak.

A kormány tagjai különböző helyeken társas tanácskozásokat folytattak hétfőn délután és hétfőn este, ami szintén a helyzet bizonytalanságának a jele. Először Tatarescu lakásán volt értekezlet, amelyen a miniszterelnök, Sasu Franasovici, Inculetz, Cancicov vettek részt. A tanácskozás folytatódott Bratianu Dinu lakásán, ahonnan a fentemlítt miniszterek visszatértek Tatarescu lakására, hogy másfélórát újabb tanácskozás után ismét Bratianu Dinuhoz menjenek, ahol este félkilencor ért véget a tanácskozás. Utána a miniszterelnök lakásán

tovább tartott egy szűkebbkörű értekezlet éjfél felé.

A miniszterelnökség a következő hivatalos közleményt adta ki:

A központi választási bizottság ma közölte az irányelveket, amelyek szerint a december 20-iki képviselőválasztás következtében a mandátumok elosztását illetően dönteni fog. Ez irányelvek vizsgálatából kitűnik, hogy a kormány a képviselőházban nem tud többséget alkotni. Ez a megállapítás olyan helyzetet teremt, amelyet a kormány vizsgálat tárgyává tesz.

Az *Universul* szerint a kormány tagjai arra a megállapításra jutottak, hogy lehetetlen a megállapodás olyan politikai alakulatokkal, amelyek parlamenti számaránya a kormány számára többséget biztosíthatna, bármennyire kívánatos volna is a belpolitikai megbékélést megvalósítani. Az együttműködéses kormánynak összeállítása lehetetlennek látszik.

TITULESCU TOROKFAJAST KAPOTT.

Bukarest. Saját tud. Titulescu tegnap Bécsbe utazott, hogy torokbántalmái miatt műtétnek, vagy kezelésnek vesse magát alá. A volt külügyminiszter csak rövid ideig marad Bécsben.

Krisztus nevében, aki szeretet benneteket...

(P. I.) Nagy volt az öröm a „demokrata” és a vörös berkekben a Szentatya legutóbbi gesztusa miatt. A nagy öröm oka az a válasz volt, amelyet Terez és a francia kommunisták jobbnjujtására kaptak. Míg az idő is a legalkalmasabb volt erre a válasza. A szeretet ünnepe a szeretet szavának kell hangoznia mindenütt, de különösen Krisztus helytartójától. Krisztus gondolatainak letéteményesétől, kell a szeretetnek hathatósan és intézményesen a világra kiáradni. Nem is állíthatja magáról egy intézmény sem oly bizonyossággal, hogy alapeszméjét oly következetesen és ingadozás nélkül képviselte volna, még a legmostohább történelmi konstellációk közepette is, mint a pápaság. Eltörpül mellette minden más intézmény, akár történelmi mult, akár szilárdság tekintetében.

A szeretet és az igazság bámulatos, természetfölötti eredetű összhangban találkozik a Szentatya szavaiban. Az igazság lényegénél fogva kizárólagos és türelmetlen. A szeretet pedig lényegénél fogva megértő, bizonyos értelemben alkalmazkodó, gyengéd, mások hibáival, különösen a jóhiszemű tévedéssel szemben. Ez a két ellentétnek látszó elem termékeny összhangban találkozik a pápai figyelmeztetésekben, szövegekben és válaszokban, akár a német katolikusok mostoha helyzetéről nyilatkozik, akár a kommunizmus tévedésére mutat rá. A tévedéssel szemben az igazság kérelhetetlen és türelmetlen világosságot állítja, a tévelygőkhöz pedig a szeretet megértő, gyengéd szavaival fordul. Jogosan mondja, hogy tévelygő báránykáihoz szól és mint jó pásztor hívja őket. Isteni felhatalmazása, két évezred történelmi tanúsága, a világnak az az ösztönös tisztelete, amely szinte csalhatatlanul megérzi benne az igazság letéteményesét, mindez természetessé teszi azt a hangnemet, amelyet a Szentatya „eltévedt juhaival” szemben használ.

A németek között felüdött pogányságnak és a kommunizmus istentelenségének tévedéseiről a legutóbbi körlevelek után vitatkozni felesleges, sőt zavartkeltő. Róma locuta, causa finita est. Róma szólott, az igazságszerető ember számára az ügy elvi nyugvópontja jutott. A Szentatya most már nem a kommunizmussal és nem az új pogánysággal tárgyal, hanem a tévelygőkkel. Nem szabad ezt a megkülönböztetést szórzállhasogatásnak minősíteni. Ellenkezőleg. Eppen ez a megkülönböztetés egyetemes az igazságot és a szeretetet a béke érdekében.

Sohasem láttunk még eszméket élő emberekben maradék nélkül megvalósulni. Sohasem láttunk még olyan tévedőt, akiben tévedése testet öltött volna. Ha még azt is hozzászámítjuk, hogy nagyon sok tévelygő jóhiszemű, akkor egyenesen szükségessé válik a tévedést és a tévedőt megkülönböztetni. Amikor tévedéssel állunk szemben, akkor az igazság kérelhetetlen visszautasítás és a szeretet csak támogatója lesz a visszautasításnak. Ha pedig *tévelygőkről* van szó, az igazságból méltányosság lesz és a szeretet a maga találékonyságával segítségünkre siet, hogy áthidaló, közeledő pontokat találjunk a kibékülésre, az igazságban és szeretetben való egység megteremtésére.

A Szentatya tehát nem a kommunizmussal kezdett új vitát. A kommunizmus számára

Tomka Agoston S. J.

HITELEMZÉSEK

Módszeres és teljesen kidolgozott, elsőrendű hitelemzések. Minden óra anyagához pedagógiai utasításokat ad. Eredeti meséhez kötött feldolgozása felejthetetlen hatású a gyermekekre. I. kötet: A parancsolatokról (III—V. o. anyaga). Lei: 110. II. kötet: A hitágazatok és bibliai történetek (III—V. o. anyaga). Lei: 160. III. kötet: A szentségekről, első gyónásról és áldozásról. (III—V. o. anyaga). Lei: 120. Kaphatók könyvosztályunknál.

neki nincs más mondanivalója, mint a legkategorikusabb elutasítás. Katolikus ember, katolikus gondolkodás nem állhat szóba a kommunizmussal. „A ti tanaitok nem a mienk... a mi tevékenységünkre a szellemiség nyomja rá a bélyegét, a tietek materialista.” A Szentatya a kommunistákat hívja, mint eltévedt bárányokat. Es ez nagyon fontos. Tévedésével nem léphet senki az igazság kizárólagos berkeibe. Az eltévedt juh visszatérésének lélektanához lényegesen hozzátartozik a tévedéssel való leszámolás és az igazság szomjas keresése. Semmiesetre sem biztató válasz az a hang, amely tiltakozik „az eltévedt juh” elnevezése ellen. Cachot francia kommunista szenátor válasza pedig egyenesen felhőborító. „A katolikusok maradhatnak istenhívők, imádhadják továbbra is az Istent, a kommunisták pedig maradnak materialisták, amilyenek eddig voltak.”

Láthatjuk tehát, hogy nincs okuk győzelmet hirdetni a „vörös demokráciának” és mindazoknak, akiket németellenes és jobboldal-ellenes érzelmeik olyan helyzetekbe sodornak, amelyek ellen nem is oly régen a leghevesebben tiltakoztak. Sokszor klerikálisabbak az egyházi körökben is és a Szentatya nevét megtanulták nagy „Sz” betűvel írni. A fülük állandóan a Vatikán leadóját figyeli és a pápai szavakat, katolikus folyóiratok cikkeinek szövegét gyakran és szívesen közik sokszínű, sokvedlésű kamelon-újságaikban.

A Szentatya tehát a kommunistákhoz szólott és hívta őket, de a kommunizmus nélkül. Aki ebben a hívásban élvi megalkuvást látott, vagy úgy akarta azt beállítani, hogy a vörös izgatást támogassa vele, az elárulta teljes rosszhiszeműségét és rosszakaratát is.

Az orosz szovjet karácsonyi ünnepe

Huszonkilenc újabb kivégzés. — A megmaradt legkisebb templomokat is adóüsterheléssel igyekeznek megszüntetni

Párizsból jelentik: A „Liberté” szerint Szovjet-Oroszországban a karácsonyi ünnepek alatt huszonkilenc embert végeztek ki. A kivégzettek között van az a két ember is, akik merényletet követtek el néhány hónap előtt a leningrádi kommunista párt-szervezet titkára ellen. Arhangelszkben nyolc állami tisztviselőt végeztek ki. Stalin elutasította a szovjet fennállásának husz éves évfordulója alkalmából előterjesztett közkegyelmi kérést. A bolsevista párt központi bizottságának 129 tagja és póttagja közül, akik 1936-ban még a nagygyűlés tagjai voltak, most csak

huszonhárom van szabadlábban. A többi 136-ot részben kivégezték, részben száműzték, illetve bebörtönözték. Hír szerint a közeljövőben ismét 250 embert végeznek ki.

A görögkeleti egyház hivatalos lapja szerint január elsejétől kezdve 120 százalékkal felemlék a templomokra és imaházakra kivetett adót. Moszkva legkisebb temploma után, amelyet a hívek tartanak fenn, 25 ezer rubel évi adót kell fizetni. A GPU ezzel az intézkedéssel azt akarja elérni, hogy kerülő úton az utolsó templomot is bezárassa.

A nemzeti keresztény párt vezetői az új kormány összeállításáról tanácskoztak

(Tudósításunk folytatása az első oldalról)

Hétfőn este 9 órakor az Union-szállóházban, ahol Cuza lakni szokott, hosszas tanácskozás volt, amelyen résztvett: Goga, a két Cuza, Istrate Micescu és a Keresztény Nemzeti Párt néhány kiemelkedő személyisége. Goga ismertette a királyi audiencia eredményeit.

A Nemzeti Kereszténypárt vezetőségéhez közelálló körök szerint a tárgyalások anyagát az képezte, hogy tekintettel arra, hogy a kormány nem szerzett parlamenti többséget, új kormányösszeállítást kísérelnek meg. A tegnapi esti tanácskozások eredményeképpen Cuza professzor egyetért Gogával az új kormány összeállítását tekintetében.

Goga éjjel 11 órakor látogatást tett Tatarescu miniszterelnöknél. Kétségtelen, hogy Goga Tatarescunak az Union-szállóházban történt tanácskozások folyományaként a feltételeket vitte meg, amelyek mellett a Nemzeti Keresz-

ténypárt a kormányban együttműködni hajlandó.

Az eseményekből világosan kitetszik, hogy a Nemzeti Keresztény Pártnak a kormányba való belépését tervezik. Ha ez és a Vaidák belépése megtörténik, akkor ez csak program-engedmények alapján lehetséges, ami a várható új kormány erős jobbratolódását jelenti.

A Nemzeti Parasztpártban is élénk tanácskozások folytak tegnap az új helyzetre való tekintettel. Maniu a párt összes vezető embereit táviratilag a fővárosba hívta.

Olvassátok és terjesszétek a Magyar Lapok-at!

Negyvennyolcbeli karácsony

Kézdivásárhelyi munkatársunknak, Földi Istvánnak — amint irodalmi rovatunkban a közelmúltban már beszámoltunk róla — „Nemerefűvés” címen könyve jelent meg a kolozsvári Könyvbarátok Társaságának kiadásában. Földi István éles megfigyeléssel, színes és művészi készséggel papírra vetett írásai mindenkor nagy népszerűségnek örvendenek olvasóink körében. Alábbiakban meghatóan szép rajza legújabb kötetéből való.

Már régecske, hogy a nap lehűződött a Bálványos mögé s a kicsi székely város térdig havas utcáin lélek se mozgott egy darabig, de aztán, mint valami titkos parancsra, itt is, ott is megnépesedtek az elhagyott utcák és tíz, tizennégy év körüli fiú- és leánygyermek siettek, gyurták a friss, ropogós havat.

Komolyak, mintha iskolába igyekeznének, de könyv nincs a hónuk alatt, aztán meg késő is este nyolc óra után menni az iskolába. Ilyenkor már ágyban a gyermek helye s még ott is fülleg takarja jó csergepokróccal őket a féltő anyai szeretet, az apa pedig vastag bükkfahasabokat rak a kemencébe s a piláncsoló tűz világánál füstfelhőket fújva a hosszúzárú cserép pipából, halgatja a család egészséges, mély léleketét.

De hol vannak innen az apák? Hol vannak innen a komor nézésű, tagbaszakadt, varga, timár, asztalos és szűrszabó mesterek?

Valahol a tömösi szorosban, a Magyarostetőn, a Gyimes völgyében, fenyőfák, borókabokrok tövében, apró földhányások között virrasztanak a Gábor Aron ágyui mellett s lesik Haydie dragonyosainak fel-alá csillanó csákóit

Az anyák pedig, már pitymallatkor elmentek hazulról. Apró szatyrokban magukkal vitték az elemózsiát, amit déli harangszókor perc alatt befaltak s aztán meg nem pihentek a tépés csinalásban, puskapor gyártásban addig, amíg felváltásra nem jöttek a leányaik.

A gyermekesereg a város közepétáján két csoportra oszlott. A leányok Torja felé igyekeztek, a fiúk, mint sötét árnyak tűntek el a Turóczy Mózes uram galambbugos kapuja alatt.

Ma különösen jókedvvel jöttek, hiszen már délután híre futott, hogy megjött Aron mester. Fiatal, almászsürke ménen, egyenesen a kaláni vasgyártól lovagolt ide s azt mondta, reggelre négy új ágyút akar kipróbálni a Fehérmartok alatt.

Szorgos a munka. Az osztrák újabb erősítőseket kapott. Brassóban egész dzsidás eskadronok vertek tanyát s a Prázmár előtt álló Berdezsázlóaljának összesen két ágyúja vagyon, azzal tartja magát több, mint két hete olyanformán, hogy minden lövés után más-más helyre cipelik az emberek az ágyút s megtévesztik vele az ellenséget.

— No jó, hogy jötök, gondolám, megszigorásodtatok odahaza a nagy melegbe. — dörmögi Turóczy mester, ahogy borkötényesen végigsétál az udvaron felsorakozott gyermekesereg előtt s azzal szélesen kinyitja előtűk a műhelyajtót.

Sűrű pára csapódik ki. Bent izzadthomlokú, kormányos legénykék, akik reggel óta fűrnak, reszelnek, faragnak, olvasztanak, megállanak egy pillanatra. — Ilyenkor úgy szokás, hogy leteszik a szerszámot a kézből, vigyázza állanak és elmondva egy Miatyánkot, átadják helyeiket a felváltóknak.

Most egy szemvillanás csak, amíg félrenéztek és a kalapács, fűrő, reszelő csak ottmarad tovább is a kezükben.

— Imához, gyermekek, itt a felváltás, le a szerszámma, — kiáltja Fejér uram, a kerekemester, de hangja elvész a munka zajában és az éjszakára beérkezett legénykék megtorpanva zsúfolódnak össze a szűk ajtónyílásnál.

— Mi a baj fiaim, nem lehet bemenni? . .

A gyermekek megrezennek a hangra. Egyszerre cövekké merevednek s csak mikor szemükkel véges-végigsimogatták a feszülő kék dolmányt, akkor mer megszólalni a legnagyobb közülük.

— Főmester uram, akik odabé vannak, nem akarnak elmenni.

— Ki mondá ezt neked? — csattan fel Gábor Aron.

— Mondás nem vót, csak szemvvel lássuk, hogy így vagyon . . .

— Hej, gyermekeim, hát mit akartok a felváltással?

A reszelők, kalapácsok bezzeg elhallgatnak s ezóra s akkor egy törpe, köpcös legényke odaszökik az ajtó elé. A szeme ragyog, mint az ozedolaj gyémánt, szurtos arcát majdnem kicsatantja a pir, bátor a tartása, érchez hasonló, átható csengésű a hangja, ahogy szólal.

— Eltökélek s tapodtat se menyünk, amíg kézre nem csináltuk a négyet. Ez a kívánság, főmester uram s ma úgyse alunnánk, met karácsony szenvedje vagyon.

Gábor komolyan nézegeti a legénykét, balkezevel beletúr annak fekete, göndör hajába, jobbkezevel derékon kapja, magához öleli s jobbról-balról megsokolja az arcát.

— Ezt a beszédet szeretem. Van lélek benne, tek jócskán. Eredj, hodsza a surcom . . .

— De mi legyen velünk, munkót katonának se veszen bé, dolgozni se enged? — zúg, elégedetlenkedik a külső tábor.

— Hát akad itt munka minden embernek. Ne siránkozzatok. Fejér uram, ossza el ökök. Jég-csap legyek, ha reggelre ténylegesen nem végzünk. No, most osztán neki, feszüljön az inatok, menjen a munka.

A csillagok még jól hunyorogtak, de kelet felől már szinesedni kezdett az ég pereme, mikor a fehér hámoslovak kitáncoltak az udvarról a négy ágyúval.

A gyermekek úgy esüngtek mozdonyon, csövön, tengelyen, mint rajzaskor a méhek.

A lovak vágtatva repültek végig a városon,

Csik megyében a község tanácsosok szenátorválasztásán a Magyar Párt nem állít jelöltet

Dr. Pál Gábor megyei pártelnök közleménye

Csikszereddéből jelentik: „Csikmegye székelly lakosságához” cím alatt az itteni Magyar Párt elnöke, dr. Pál Gábor december 23-iki kelettel közleményt adott ki, mely a lefolyt választásokról nyújt beszámoló tájékoztatást. E szerint Csikmegyében a Magyar Pártra 13369 szavazatot adtak le, mely 52,8 százalék-nak felel meg. Ez a szavazatszám és arány még sokkal magasabb lett volna ha Vasláb községben a kilyenfalvi és tekerőpataki választók, Karcfalván a dánfalvi és jenőfalvi választók s Csikszentmártonban a csekéfalvaiak is le tudtak volna szavazni. Így is azonban — mondja a beszámoló — az az összetartás, mely Csikmegye székelly lakosságában sokkal erőteljesebben mutatkozott, mint az 1933. évi választások alkalmával, lehetővé tette, hogy a Magyar Pártnak két jelöltje jutott képviselői mandátumhoz. Ennek az eredménynek a létrehozása különösen a gyergyói községek választóinak a Magyar Párt mellett való nagyszerű megnyilatkozásával jött létre, ami mindnyájunkat örömmel és megnyugvással tölt el.”

A továbbiakban a pártközlemény azt adja tudtul, hogy a december 22-iki általános szenátorválasztáson a Magyar Párt jelöltje, dr. Gyárfás Elemér az összesen leadott 10557 szavazatból 7512 szavazatot nyert, ami 71,4 százalék-nak felel meg.

A közlemény a Magyar Párt nevében hála-köszönettel adózik mindazoknak a lelkes férfiaknak és ifjaknak, akik résztvettek a felvilágosítás fáradságos munkájában, továbbá az összes magyarpartii bizalmiférfiaknak, akik nehézteendőiket tiszteletreméltó kitartással látták el. Különös hálaival emeli ki a pártközlemény Meskó Andor mádalfalvi lakost és Szántó Adám gyergyóújfalvi bizalmiférfit rendkívüli teljesítményeikért, melyek során erősebb megpróbáltatásokban is volt részük.

tíz perc se kellett, ott voltak a mart alatt s nagy szakértelemmel felállították a legénykék a céltáblákat.

A mester bőrkötényesen körüljárta mindent, maga töltött, beállította a csöveket s akkor hátrább, a középre állva, odaintett négyet a gyermekek közül.

— El tudjátok-e sütni, amikor mondom?
— Százszor es, csak engedelmet kapjunk arra.
— Álljatok melléje, Rendben vagytok-e? Vigyázz! Gyújtás!...

A golyók dübörögve hasították a levegőt s nagy puffanással szakították darabokra a deszkatablákat.

Gábor Áron lehajította a fejét. Egy kicsit mintha viszkedett volna a szeme, két kezehátával szárazra törölte s néhányat gyorsan pillantgatott.

— Te, Jancsó Ferus, gyere sze hozzám, — intette oda a kicsi, köpcös legénykét, aki az este olyan értelmesen beszélt.

— Hidd ide közel az egészdet.
Odagyűltek, körülállták s tágranyított szemekkel lesték az arcát.

— Tudtok-e énekelni?
— Mi igen, — zúgták.

— De nem katonanótát, hanem még annál is szebbet... Azt, hogy: Mennyből az angyal...

Ferus megadta a hangot s egyszerre nyolcvan gyermek, nyolcvan kormos, füstös, olajos székelly gyermek, az ágyúöntő inasok zengték a dalt. Boldog, meglegedett öröm ragyogott az arcukon, szívük dobogásaitól meg-meg remegett a hangjuk s elfelejtették, hogy ezen a karácsonyon még csak a csizmaszárába se hozott diót az angyal.

A főmester úr ott állt a közepén. Karjával átölelte Mózeset, az öreg társat, fekete tűz szemével nézte a hegyeket, mintha át akarna látni rajtuk és halkán, sóhajtván tízszor is elmondta egy-más után.

— Istenev milven karácsony milven karácsony...
cseny...

A pártközlemény további részei szószerint a következőket mondják:

— A mostani országos választásokon is több ezer választó nem vette ki igazolványát és tétlenül nézte a többi székelly polgártársának hidegben és sárban való felvonulását és kitarlását. Ez a távolmaradás bűn a léteérdekeinkért folyó küzdelemmel szemben, melyet minden választás jelent számunkra. Ha mindenki megtenné kötelességét, akkor jelentékenyen növelné az országos magyar szavazatarányt s ez pedig olyan megyékben is biztosítaná magyar képviselő megválasztását, hol ez egyébként nem sikerül a megyebeli magyarság csekély létszáma miatt.

— Számos székelly ember írta alá ismét a román jelölőlistákat, ami pedig nem az ő feladatuk lett volna. Ezeknek neveit számon tartjuk, valamint azokét is, akik a magyarság soraiban között az összetartás ellen bujtoztattak. Külön meg kell említenünk, hogy Andrei Ciato bucuresti lakos a román lünian-párt szenátorjelöltje jelölőívét tizenöt csatószegei ember aláírta, akik ezzel, most már másodszer megkísérelték, hogy dr Gyárfás Elemérrel szemben a szenátusba Csikmegye és Erdély magyarsága szószólójául ismeretlen valakit jelöljenek. Minden jóérzésű magyar ember el kell ítélje az ilyen magatartást. Ha ez a jelölés be nem nyujtatik, ez esetben nem is került volna sor december 22-én szavazásra, mert a román liberális párt a reá nézve kilátástalan szenátorságra nem állított volna jelöltet. A csatószegei tizenöt ember miatt tehát a vármegye összes községéből 10557 szenátorválasztó volt kénytelen féli időben szavazásra felvonulni.

— A községi tanácsosok december 28-iki szenátorválasztására vonatkozólag a Magyar Párt csikmegyei elnöki tanácsának az adott helyzet és minden körülmény gondos mérlegelése alapján az az elhatározása, hogy dr. Ábrahám József szenátorjelölt jelöltségét nem tartja fenn. Jelöltünk és bizalmiférfiaink tehát a december 28-iki választáson, illetve szavazá-

son nem jelennek meg. Kérjük a községi, megyei és városi magyar tanácsosokat, hogy ezt az elhatározást vegyék tudomásul.

A MAGYAR PÁRT BÁNSÁGI KÖZPONTJA ÉS A VÁLASZTÁSOK.

Temesvár. Saját tud. A Magyar Párt bán-sági tagozata a most lefolyt parlamenti választásokkal kapcsolatban a következő közleményt intézte helyi tagozataihoz és tagjaihoz:

— Az Országos Magyar Párt bán-sági pártközpontja elismerését és köszönetét nyilvánítja az egyes tagozatok vezetőségének, továbbá a magyar választóknak, akik a december 20-iki képviselőválasztás, valamint a 22-iki szenátorválasztás alkalmával fegyelmelzetten, komoly öntudatossággal követték a Magyar Párt által kijelölt utat, lehetővé tévén olyan választási eredmény elérését, amely a magyarság erőteljes képviselőt biztosítja a parlamentben. A Magyar Párt bán-sági vezetősége reméli, hogy a közeljövőben már kézzelfogható gyümölcsei is lesznek a magyar összetartásnak, fegyelmelzettségnek és szervezetségnek, amelyet azonban a jövőben még fokozni kell.

— E szempontból a Magyar Párt bán-sági vezetősége felhívja összes tagozatait, hogy minden nagykoru magyart, aki állampolgársági és személyazonossági bizonyítvánnyal rendelkezik, de valamely okból a választói listából kimaradt, irjanak össze és pontos személyi adataikkal a névsorokat terjesszék be sürgősen a bán-sági pártközponthoz, hogy január hó folyamán a pártiroda a magyar ügyvédek díjtalan közreműködésével az illetékes járásbírók útján minden jogosultat felvétethessen a választók névjegyzékébe.

Érdekes kép a választásról. Bukarest egyik választási helyisége előtt türelmesen várokozhatnak a szavazók.

Ih. Hadnagy János:

Apostolok nyomán a szórványok népe között

Megérkeztem Székpatakra, ahol missziót kell tartanom. Sohasem jártam itt. Székpatak. A Kránka hegy és Kránka patakával átellenben az Árkoza, Bükkhavas és Csobott hegyek között terül el. Keletről jön az Árkoza patak és északról a Székpataka. A három hegy között és a két patak mellett terül el a Székpatak gyártelep. Délkeletről lopózik be ebbe a gyönyörű völgybe az „Ilona” patakság. (Ezt a nevet csak 1908-ban kapta. Az akkori francia konzul itt nyaralt Borszéken — meséli az öreg Csiby bácsi. — Egy délután a konzul és két leánya kirándulásra mentek. A Bükkhavasban eltévedtek és nem tudtak visszamenni Borszékbe. Estére az Árkoza patak egyik ágának a forrásához értek és az éjszakát egy fa alatt töltötték. Reggel megindultak a patak mellett lefelé, amíg rátaláltak az állatait itató ifjú Csibyre, aki a Csiby csárdához vezette el, amelyik a Kránka patak mellett volt a Toplita-Borszec útvonalon. Itt szívesen fogadták, megvendégelték őket s visszafuvarozták Borszec-be. De a szép Ilona, aki nem volt szokva az erdei „kihálásokhoz”, amúgy is vékonyan lévén öltözve, nagyon meghűlt s bele is halt. Azóta a nép ajkán ezt a patakágot Ilona patak néven ismerik.) Ennek a pataknak nagyon tiszta a vize. Ez szolgáltatja Székpataknak a tiszta ivóvizet.

Itt terül el az én missziós területem.

Valamikor hatalmas élet lüktetett itt. Erről regélnék a hatalmas gyártelepek maradványai, a „rongterek” s a körül emelkedő hegycsúcsokon és hegyoldalokon éktelenkedő csutakok, amelyek még néhány évvel ezelőtt a szegény munkások ezreinek adtak mindennapi kenyeret. Ma csendes minden. Most csak egyetlen gyár van, de nem tudom, hogy meddig bírja még az élet- és kenyér-

harcnak ezt a veszedelmes játékát. Most ez is kihalt. Nincs hó, nincs fagy és így nincsen munka. Pár ember áll csak munkában nyomorúságos órabérért. Van család, ahol napi 45 leiből kell élnie a férinek, a beteg fekvő feleségnek és még hét rongyos gyermeknek. Ehhez járul még az, hogy a vallás vigasztól is el vannak zárva: nagyon sokan pedig telítve vannak a különféle izmusok és szekták veszedelmes tanaival.

Elkészült a templom

Ahogy megérkeztem ide, mindjárt „templomot” rendezek be az iroda helyiségében. Deszkából összerótt pódium, gyalulatlan deszkákból összeszegezett kis asztal lesz az oltárom és így a szegény munkás verejtékével előállított deszkára hívhatom le az eget Urát. Ráhelyezem az oltárkövet a szent vértanúk ereklyéjével, hogy azt csokolgatva erőt merítsék és erőt adjak az élet új vértanúinak a megpróbáltatások elviselésére. Fehér oltárterítőket helyezek rá s közben magamban is így imádkozom: „Adj Uram erőt, hogy ezeknek a szegény embereknek a lelkét ilyen szép fehérre tudjam mosni.” Előkerülnek a kellek az oltárra s nemsokára virágot is hoznak egyik-másik munkásházikóból.

Kész az oltár. Gyönyörű... Művészibb oltárt soha láttam, de nekem a szülőfalum kicsiny oltára után, — ahol az első szentmisémet bemutattam — ez a legkedvesebb, amelyet én építtettem saját kezemmel, itt az Isten nagy templomának a közepén egy egyszerű kis szobában, ahol holnap a 904-ik szentmisét fogom bemutatni az eget Urának. Ide hívom le a Krisztust, itt fogom megosztani az áldozat hófehér kenyerét Velük. Mily szép is lesz az...

Sekrestyés, harangozó, kántor és pap egy személyben...

Sekrestyés, harangozó, kántor és pap egy személyben én vagyok. S milyen harangom van...

Megindulok sorra a házakhoz, bejelenteni magamat. Meghívok mindenkit személyesen az első szentbeszédemre. S utána úgy teszek, mint a kisgyermek. Eldicsékezem mindenhol, hogy még valami meglepetést is tartogatok a számukra az esti szentbeszéd után. Itt, ahol már több mint egy éve nem volt szentmise, most négy nap egymásután Rorate-miséjét fogok mondani. Estére már mindenki ismert, amúgy futólag már a legtöbb háznál jártam. Így telik az idő estig...

Besötétedett. Vége a munkának. A harangozó — az az én magam — egy cirkula kereket ver meg egy kalapáccsal s ezzel jelzi a gyülekezést. Van első harangozó, másodolás és beharangozó. S a hívek jönnek. Zsúfolásig megtelik a kis „templom”. Áhítatosan hallgatják az igéket. Sokan vannak. De milyen társaság. Van itt mindenféle vallású és nemzetiségű. Trencséntől a Fekete tengerig minden vidékről van itt ember. Sok a kíváncsiskodó még most. De megígérik, hogy holnap is eljönnek.

Az első szentmise. — Összebarátkozunk

Reggel igazi hajnali mise. Könnyes szemmel mutatom be a szentmisémet. Igazi lelkiélmény. Utánna szentbeszéd. Utálatos a bűn... Mentőd meg lelked... Már kezdünk összebarátkozni. Bejelentem, hogy napközben mindenkit megátogatok otthonában. Meghívom őket az esti beszédre és litániára.

Elindulok a felfedező útra. Tászkámban egy pár folyóirattal és más kizsoltásra szánt füzettel, zsebeimben cukorral és szivemben az apostolok buzgalomával. Mindenhová bemegyek. Mindenhol van panasz, amit meg kell hallgatni és orvoságot kell adni rá. Magyarul, románul s még németül is tárgyalunk. Nehéz, de megy. Szent Pál szava jut eszembe: „a szeretet találékony.” Kéz, láb és egy kis megerősítéssel, de megy. Estére már ismerem a kis szórványt. „Ismerem enyémet és enyém is kezdtek már megismerni.”

Este van. Ujra az a „három harangozó.” Gyülekeznek. Itt van mindenki. Gondolj a halálra!... Kinek milyen az élete, olyan a halála is. Látom most az arcokról, hogy a kíváncsiságot az érdeklődés váltja fel. „Főtisztelendő úr, holnap mikor beszélsz?” Ugy érzem, hogy ezek már az enyéme. Este már gyónom is volt. Kell-e ennél nagyobb öröm?...

Szombaton reggel már új meglepetés. Gazdagodik a kis egyházközség. A harang kicsi, sokan nem hallják s ezért panaszkodnak. Drótra egy-

síndarabot függesztenek fel. Boldog vagyok. Olyan büszke vagyok rá, mint aki most szenteltette fel újonnan beszerzett 10 mázsás harangját!

A hívek jönnek elő a kicsi kunyhókból. Akik távol laknak, lámpással a kezükben tűnnek fel a láthatáron. Megkezdődik a szentmise. 16 áldozó. Könyezem. Megosztom Velük most először az áldozat szent kenyerét. Én boldog vagyok. Ők is. Utána beszéd.

Készülődés a nagy napra...

Napközben lázasan folyik a munka. A kis szórvány készül a nagy napra. Már kézen van a missziós kereszt. A kerékgyártó egy zászlorudon dolgozik. Két asszonyka és leány a kis zászlot hímezi. Holnap nagy napunk lesz.

Közben jönnek hozzám is a látogatók és 5, 10, 15, 20, 25 év súlyos terhétől megszabadulva távoznak. Félénkel jönnek s amikor távoznak, akkor már az öröm könnyei csillognak szemükben. Székpatakon nagytakarítás van... Vannak betegek és öregek is. Azokhoz én megyek el. Négy embernek szereztem a betegágyán is igazi örömet. Este a rendes program. Szentbeszéd, litánia. Késő este újra gyónatás.

Vasárnap már kora reggel jönnek a gyónók. Ugyálszik, hogy az Eg is velünk örvend. Eddig

sár, feketeség volt, de most reggel pillanatok alatt hófehér lesz minden. Igen! Székpatakon hófehér minden. Hófehér a nagyvilág és a kis világ, az emberi szív is. Gyönyörű látvány, amikor a hófehér havon ünneplőbe öltözött munkások igyekszenek a „templom” felé. Büszke és gazdag vagyok. Nem azért, mert ma már harangozom is van, hanem azért, mert Isten kegyelméből másokat is gazdaggá tudtam tenni.

Vasárnap: Enekesmise. Pap, kántor egy személyben. A harangozástól felmentettek. Az előre elpróbált énekeket megkezdtem alkalmas időben s ők folytatják. Ilyen énekesmisét még nem mondtam. El-el csuklott a hangom...

Evangélium után egy kis beszéd. Áldozás. 40 áldozóm van s közülük 4 első áldozó, akiket most készítettem elő az első szentgyónásra és szentáldozásra. Szentmise végén könnyes szemekkel áldom meg a székpataki kicsiny szórvány hófehér lobogóját. Ott áll az oltár előtt az a három nő és két férfi, akinek segítségével éjtel nappá tétel, a tegnapi-mára a semmiségből húztuk elő a kis lobogót. A hófehér lobogón ez a felírás: „Minden ügyeinkben Mária segits. Misszió. 1937 dec. 16-20”. Az első lobogó, az első templomi zászló...

A missziós kereszt

Székpatak völgyében a bébóri út és a székpataki gyárutnak az elágazódásánál van egy dombtető, amely komolyan, méltóságteljesen néz le a vándorra, amikor belép a völgybe. Ide vultunk körmenetben. Elöl három ifjú munkás a váln vitte a szülfából kifaragott gyönyörű missziós keresztet. Fent a dombtetőn, az uttal szemben helyezték el a keresztet, hogy az köszöntse az élet fáradt vándorát, amikor erre jár. Ez az első kereszt Székpatakon, az eljövendő kápolna szomszédságában. „Meesze keleten, 1900 évvel ezelőtt egy dombon egy keresztet állítottak fel. Azt a keresztet a gyűlölet, a kárhozat és az istentelenség emelte. De ezt a mi keresztünket a szeretet, az összetartás, az Istenhit állította ide” — mondta a pap beszédében. „Erre tekintetek, ha súlyos a keresztetek, innen merítsétek erőt...”

Most már áll a völgy királyi helyén a Krisztus keresztje, a Székpatak első keresztje, hogy hirdesse a meggyalázottnak hitt Krisztus diadalát a székpataki emberek lelkében is.

Este egy újabb beszéd. Az Egyház a tovább élő Krisztus. Krisztus tovább él az ő földi helytartójában. Az Egyház hűséges hozzám, elkísér bölcsőmtől a síromig. Krisztus vérét adta értetem... En sem lehetek hűtlen az Egyházzamhoz. Ha kell életemet és véretem adom érte. Egy újabb felhívás még a lelki megtisztulásra. Ezen este még több mint 10, 5—20 év óta lelkiinaszkadságban sínylődtöt merítettem alá az új szövegű silói tavába...

Búcsúzás...

Hétfőn reggel egy utolsó Rorate. Búcsúozom tőlük. Mindnyájan sírunk. Kezeimet csokolják, én pedig lélekben átölelem őket és a béke csókját lehelem homlokukra.

Szétbontom az oltárt, mert a kötelesség tovább szól. Fájdalmas sírás... Elvisezem tőlük a „templomot”, az oltárt, Krisztust, a lélek vizsgálót... Fáj megválni Tőle, mert megszerettük, életelmük lett. Csak akkor szűnik a zokogás, mikor rámutatok arra, hogy nincs miért sírni, mert most ott van Krisztus a szívükben. Vége ennek a „templomnak”, elvisezem az oltárt, de a lélek templomát, a szív oltárát felépítettem a szívükben, a lelkükben. Itt hagyom Krisztust a szívükben. Féltve őriztet kincsük legyen ez...

Az első karácsonynak a programja volt: „Dicsőség az Istennek és béke az embernek...”

Minden karácsony csak annyiban boldog karácsony, amennyiben megvalósítja ezt a programot.

Én azt hiszem, hogy a székpatakiaknak ez idén nagyon boldog karácsonyuk volt...

Most jelent meg!

A nagyszerű magyar rádió-szónok:
Dr Tóth Tinamér legújabb hatalmas műve:

MIATYÁNK

Költői lendület, izzó hev és gazdagon aradó gondolatok jellemzik a nagy szónok beszédeinek legújabb gyűjteményét is.

Arca igen szép kartonkötésben
280 lei es porto.

Megrendelhető: könyvosztályunknál.

Teruel ostroma nagy csatává fejlődik

A vörösek ezzel akarják a nemzetiek tervezett általános támadását megelőzni. — Mindkét részről újabb megerősítő utánpótlások

Salamancából jelentik: Spanyol nemzeti forrásból származó jelentés szerint Teruel környékén a harc egyre nagyobb méreteket ölt. A város központi negyede továbbra is a nemzetiek birtokában van. A terueli nemzeti rádióállomás három óránként tájékoztatja a helyzetről a nemzeti haderő főparancsnokságát. A legutóbbi jelentés így szól: „Nincs semmi új-ság. Elegendő löszrel és élelmiszerral rendelkezünk, hogy folytassuk az ellenállást mind-addig, míg a felszabadító csapatok megérkeznek.”

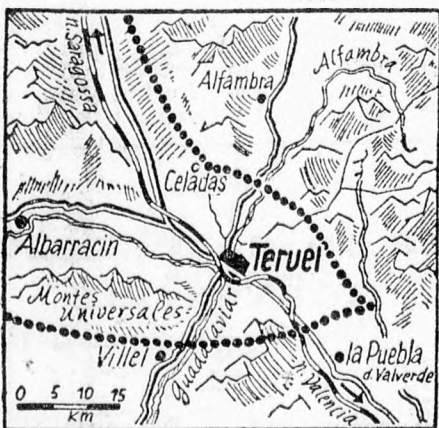

Arada spanyol tábornok, a nemzeti csapatok parancsnoka, aki a Teruel körüli harcokat vezeti

Arada tábornok csapatai most már egészen közel vannak Teruelhez. A nemzeti főparancsnokság bizakodva ítéli meg a helyzetet. Valószínűnek tartják, hogy a legközelebbi jövőben megindul a nemzetiek általános támadása. Azt azonban még nem lehet tudni, hogy melyik harctéren. Valószínűleg ezt a küszöbönálló általános támadást akarta a köztársasági haderő azzal megzavarni, hogy Teruelnél a maga szokatlanul heves támadását előbb megindította s ezzel a kezdeményezéssel a nemzeti csapatok másutt csoportosuló erőit onnan elvonni igyekszik. Bizonyos, hogy Teruel felé most mindkét részről jönnek az utánpótlások.

27 VÖRÖS DANDÁR ROHAMOZZA TERUELT — ASSZONYOK ÉS GYERMEKEK IS RÉSZT-VESEZNEK A VÁROS VÉDELMEBEN

Rómából jelentik: Az olasz lapok terueli haditudósítói kimerítő tudósításokban számolnak be a túlsúlyban lévő köztársasági haderő által ostromolt város védelméről. A köztársaságiak minden oldalról egyszerre támadják a várost, — írja a *Giornale d'Italia* — 27 dandár rohamozza csaknem állandóan, de eddig minden támadás után véres fejjel kellett visszavo-

A Teruel körüli harcok térképe.

nulniok. A város központjába még egyetlen vörös katona sem tudta betenni a lábát.

A város védelmében asszonyok és gyermekek is résztvesznek. Az asszonyok és gyermekek élelmiszert szállítanak a katonáknak, de az is megtörténik, hogy a hősi halált halt apa helyét fia veszi át és folytatja a harcot.

Arada tábornok csapatai közel jutottak Teruelhez

Több harcászati fontosságú magaslatot elfoglaltak

Barcelonából jelentik: A nemzetiek és az olasz haditudósítók híradásával szemben a barcelonai vörös nemzetvédelmi minisztérium olyan értelmű jelentést adott ki, hogy Teruelben lényegesen csökkent a szeminiáriumban és a kormányzósági épületben körülfárt nemzetiek ellenállása.

Nemzeti forrásból származó legújabb jelentés szerint Arada tábornok felmentő seregének előőrsei már a legrövidebb időn belül érintkezésbe léphetnek Teruel védőivel. Legutolsó jelentések szerint a köztársaságiak rendkívüli mennyiségű hadianyaggal támogatott támadásai megújultak. A késő délutáni órákban a helyőrség igen szilárdan ellenállt és két köztársasági rohamot vert vissza.

Legújabb jelentések szerint a nemzeti repülőgépek hétfőn hevesen bombázták a köztársasági állásait, valamint utánpótlási vona-

Az olasz lapok is megerősítik, hogy a város nemzeti védői elég élelmiszerral és löszrel rendelkeznek és el vannak szánva, hogy az utolsó emberig védik a várost.

lát. A vörösek támadása ennek folytán máris lanyhult, ami a sok veszteségnek tulajdonítható.

Arada tábornok csapatai Teruel felé előnyomulva hétfőn több harcászati fontosságú magaslatot foglaltak el. Egyébként mindkét részre állandóan érkeznek a megerősítések, úgyhogy a teruel-környéki küzdelem a nagy csaták jellegét kezdi felvenni.

MADRID MIND ERŐSEBB TÜZÉRSÉGI HARC KÖZPONTJÁBAN

A nemzetiek tüzérsége a hétfőre virradó éjszaka óta hevesen bombázta Madridot. A lövedékek a város szívében hullottak le. Megrongálták a távbeszélő központot és a Gran Via több épületét. A köztársaságiak viszonzták a támadást. Hétfőn délben még hevesen tartott a tüzérségi párbaj.

Elkészült a japán válasz az angol tiltakozásra

Tokio bocsánatot kér a „Lady Byrd” bombázásáért és kártérítést ígér

53 ezer kínai esett el a nankingi csatában

Tokióból jelentik: A Domei-iroda jelentése szerint a japán kormány elkészítette annak a válaszjegyzéknek a szövegét, amelyet az angol kormánynak küld a „Lady Byrd” bombázása ügyében előterjesztett angol tiltakozásra. A jegyzék a körülmények pontos ismertetése után hangoztatja, hogy a sajnálatos eset kizárólag tévedés műve, amiért a legösszintebb bocsánatkérést fejezi ki a japán kormány. Megígéri a jegyzék az okozott kár megtérítését, valamint a megfelelő esetek megisméltésének megakadályozását biztosító intézkedéseket is.

Sanghaiból jelentik: Japán hivatalos jelentés szerint a Nankingból visszavonuló kínai csapatok 53 ezer 874 halottat hagytak a csatá-
térén. A japánok 108 nehéz, 19 táborig és 79 lövészárkok-mozsarat, 37 légharító ágyut, 415 nehéz és 977 könnyű géppuskát, 10 harcikoszt, 10 repülőgépet, 36 tehergépkocsit és rengeteg löszert és hadianyagot zsákmányoltak.

SANGHAI EGYIK HIDJÁRÓL KÉZIGRÁNÁTOT DOBTAK EGY JAPAN HAJÓRA.

Sanghaiból jelentik: Hétfőn délben a sanghaji Honan hidról kézigránátot dobtak egy japán hajóra, mely katonákat szállított. A

gránát egy japán katonát megsebesített. Valószínű, hogy a merénylő kínai volt.

AZ OLASZ FASISZTÁK TANULMÁNYOZÓ BIZOTTSÁGOT KÜLDENEK JAPANBA.

Rómából jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy a fasiszta párt a legközelebbi jövőben tanulmányi bizottságot küld ki Japánba a Japán és Olaszország közötti kapcsolatok elmélyítésére. A tanulmányi bizottság a fasiszta párt politikai, gazdasági és kulturális szervezeteinek tagjaiból fog állni. *Gayda* főszerkesztő a „Giornale d'Italia”-ban az olasz-japán-német együttműködés újabb jelének mondja a tanulmányi bizottság kiküldését. Megállapítja, hogy ez az együttműködés nem blokk, hanem a három nép védelmi alakulata a béke szolgálatában.

A magyar miniszterelnök rádióbeszédet mond az év utolsó napján

Budapestről jelentik: Darányi miniszterelnök hétfőn este fél 7 órakor kihallgatáson jelent meg a kormányzónál, akinek az időszaki politikai és kormányzati ügyekről tett jelentést. A kihallgatás egy óra hosszig tartott.

Itt írjuk meg, hogy Darányi miniszterelnök az év utolsó napján, december 31-én 16 óra 30 perckor rádiószózatot intéz a magyar nemzethez.

IDŐK SODRÁBAN

Ludendorff

Irta: Kád, Elmer

Most, hogy a halálával kapcsolatban megjelent életrajzokat, a nagy német lapok gysz keretes külön mellékleteit és a nekrológokat olvasgatom, két Ludendorff-arc tűnik fel előttem. Az egyik a hadvezér, a katonái, akinek legendás alakja a világháború vérvizatarainak nagy haditetteit juttatja eszünkbe. A másik Ludendorff-arc már nem ilyen tiszta: a politikus és még később a vallásalapítót mutatja, aki korunk nagy világnézeti kavargásában végtelenül eltévedett és ködös bolyongásában szinte szimbóluma lett annak a társadalomnak, amely jobb és igazabb életformákat keresve, kénytelen megtalálni az egyetlen igazi utat.

Két Ludendorff áll előttünk: egy hős és egy gyarló ember. A hős a múlté és a gyarló ember a jelené volt. Talán ezért van az, hogy azok a nekrológok, amelyek most halálakor megjelentek, ezt a másik, új Ludendorff-arcot domborították ki jobban. Pedig az igazi Ludendorff-arc a katonái. Az a másik, a politikus és a vallásalapítói epizód csupán, sajátos és káros epizód egy ember és egy nép életében, de a legendás hadvezér arca évtizedek múlva is világtörténelmi eseményeket juttat majd eszünkbe. Mert legyünk tisztában azzal, hogy Ludendorff tábornok a hagyományos porosz-német katonai legigazibb megtestesítője volt, annak minden jó és rossz tulajdonságával s vele a német hadtörténelem egyik legragyogóbb alakja s a világháború egyik legnagyobb hadvezére szállt sírba. Neve összeforrott egy másik nagy névvel, a Hindenburgéval s amint most a világháború napfényre került dokumentumait, a titkos dossziékat, bizalmas jelentéseket, sifrizott leveleket is megismertük, látjuk, hogy Ludendorff méltán osztozhatott a legendáshírű hadvezér dicsőségében.

Eriél Ludendorff merészen ivelő katonai karriert futott meg. 1865-ben született a volt porosi tartományban. Atyja pomerániai kereskedő-családból származó porosz tiszt volt. Ludendorff elvégezte a katonai akadémiát s az 57. gyalogezred hadnagya lett. Alig harmincéves s nyolc-évi katonai szolgálat után, 1895-ben már századosi ranggal a vezérkarhoz osztották be, ahol hosszabb ideig a felvonulási osztály főnöke volt. 1911-ben, aránylag fiatalon ezredessé léptettek elő s az alsórajnai 39. gyalogezred parancsnoka lett. Három évvel később, közvetlenül a világháború kitörése előtt lépett elő vezérőrnaggyá és átvette a strassbergi dandár parancsnokságát.

Erdemes megemlíteni, hogy vezérkari szolgálata idején ő készítette el Lüttich megrohanásának tervét, amelynek a világháború első időszakában igen nagy jelentősége volt. Magasan ivelő békebeli karrier volt, amely azonban teljesen csak a háború éveiben bontakozott ki.

Mikor a világháború kitört, a nyugállományból reaktívált Hindenburg vezérkari főnökévé Vilmos császár Ludendorffot nevezte ki. Ludendorff különvonaton ment Hannoverbe az öreg Hindenburgért és már a vonaton, amely a Rennenkamp orosz tábornok seregeit által megszállt Kelet-Poroszországba vitte őket, a két katonai kidolgozta a porosz tartományok felszabadításának és az orosz hadsereg megsemmisítésének tervét, amely a híres tannenbergi ütközetben teljes győzelemmel fejeződött be. A világtörténelemnek ez a szinte páratlanul álló hadművelete és a híres őszi mazuiri csata hozták meg Ludendorff számára az altábornagyi rangot.

De a tannenbergi csata előtt, a világháború első napjaiban az első nagy haditett is Ludendorff nevéhez fűződik. Ludendorff, mint a 2. hadsereg szállásmestere, megfigyelőként csatlakozott a Lüttichet rohamozó német hadsereghez. A hadműveletek lassan, bizonytalanul haladtak s már-már úgy látszott, hogy a vállalkozás megrekedt. Ekkor feltört Ludendorffban az igazi katonai-vér s amikor az egyik dandár parancsnoka elesett, parancs nélkül átvette a dandár vezetését. Csüggedő és kételkedő katonák élére állott, akik nem bíztak a sikerben. És mégis: ez

a dandár egyedül tört át Ludendorffal az élén a belga erővonalon és elfoglalta Lüttichet. Ez a páratlan haditett, amely azt jelentette, hogy egy ember bátorsága tette lehetővé az erős belga vár elfoglalását, a Pour le Mérite érdemrenddel kivül a katonai népszerűséget hozta meg számára, amit a néhány nappal később megindított tannenbergi csata — amelyet tévesen egyesek csak Hindenburg érdemének tekintenek — még növelte ezt a hírnevet.

A Hindenburg-Ludendorff együttest ezután sem hagyta el a hadszerencse. Ludendorff ter-

veit alapján vívták meg a világháború egyik legmerészebb hadműveletét az orosz hadsereg északi frontján s ez a harc 1914 novemberében a híres lodzi győzelemmel érte el csúcspontját. Az ő nevéhez fűződik a féli mazuiri csata, a Narwv vonal bevétele, Varsó és Vilna elfoglalása.

1916 augusztusában a központi hatalmak hadihelyzete megváltozott s különböző beavatkozások révén a kezdeti sikerek után válságok léptek fel. A német hadseregben gyors átszervezésre volt szükség. A vezérkar főnöke Hindenburg lett, szállásmestere pedig a gyalogsági tábornokká soronkívül előléptetett Ludendorff. A névleges beosztás mellett azonban a valóság az volt, hogy Hindenburg volt a feljhatalmu főparancsnok, Ludendorff pedig a kivételes hatalommal felruházott, intézkedési joggal bíró, de felelősséggel tartozó vezérkari főnök.

De a hatalom későn jutott már kezébe. Még egy egész sor haditett fűződik ugyan nevéhez, az elődök végzetes mulasztásait azonban már nem tudta jóvátenni. 1918 tavaszán még néhány sikert el tudott érni, de 1918 júniusában a német erők minden megfeszítésével megindított nyugati offenzíva nem hozta meg a várt eredményt, az áttörési kísérlet nem sikerült. Egy hónapig tartott még a nyugati küzdelem, míg 1918 júliusában megindult az antant-seregek ellenoffenzívája, amely visszavetette a német csapatokat a Marne északi pontjára, majd fokozatosan tovább a Hindenburg vonalig.

Az egykori diadalmas hadvezérnek ekkor az a sors jutott, hogy ő jelentse be a vereséget. A császári főhadiszállásról telefonon ő mondotta be Berlinbe a végzetes valóságot: Németország elvesztette a háborút, sürgősen békét, vagy fegyverszünetet kell kötni s így megmenteni a menthetőt.

Az a dióhéjban sűrített történelem, amelyet fentebb vázoltam, ma már tisztán és világosan áll előttünk. Régi szövetségesek és egykori ellen-

felek egyaránt elismerik, hogy „történelmet csinált” s korának egyik legnagyobb hadvezére volt.

Ludendorff életrajzírója az 1918. évi összeomlás történetét ismertette, ennek a fejezetnek ezt a címet adta: „A szakember tragédiája”. Találó ez a cím, mert Ludendorff mindent katonai szemmel nézett s nem számolt a hadviselés lélektani tényezőivel. Talán a legjellemzőbb erre az a kevesek által ismert epizód, amikor 1916-ban Ludendorff azt kívánta, hogy az osztrák és magyar csapatok csupán a század-egységeikig maradjanak önállóak, egyébként olvasztassanak be a német hadseregbe. Egy nagynémet álom első csirája tört fel Ludendorffban, a porosz katonai egyoldalú szemléletének megfogalmazásában.

És itt, a szakember tragédiájával nyulik át Ludendorff élete a másik korszakba, amelyet már csak az egyoldalú szakember gyengeségei jellemeznek. Ismét már csak az a másik Ludendorff arc néz felénk, amely ma még annyiszor elhomályosítja a másik, a történelmi arcát is.

Ludendorff az összeomlást nem mint vezérkari főnök érte meg, mert néhány héttel előbb Gröner tábornok került a helyére. Németországba forradalmi hullámok csaptak át s Ludendorff egyszerre a legnépszerűtlenebb ember lett, annyira, hogy 1918. végén áruházban Svédországba kellett menekülnie.

A számkivetés rövid ideig tartott. Ludendorff visszatért s az egykori katonája most minden energiájával a politikára vetette magát. Fanatikusán harcolt az új weimari Németország ellen. Az első jobboldali mozgalmakban már ott találjuk a különösen a Reichswehr tisztjei között fejtett ki propagandát. Elve, amelyet hévvel hirdetett, az volt, hogy a német tisztikarnak fel kell adnia régi rendi állását és fel kell oltadnia a népközösségben.

Ott láttuk Ludendorffot a német puccsak tervezői és szereplői között is. 1920-ban a Kapp-puccs egyik vezető alakja volt s részt vett 1923. november 9-én Münchenben Hitler és híveinek a hatalom megszerzéséért folytatott felvonulásán. A hitleri mozgalmak történetirő megemlíti, hogy egy rendőr majdnem rálőtt Ludendorffra is, ha egy nemzeti szocialista nem ugrik eléje s nem figyelmezteti, hogy kire emelte fegyverét, talán ennek köszönhető, hogy Ludendorff nem került a Marcia su München tizenhat hősi halottja közé.

A müncheni felvonulás után elromlott a baráti viszony Hitler és Ludendorff között. Ma még titok, hogy miért, csak a tényeket tudjuk: a két férfi évekig nem beszélt. Nem enyhítette a viszonyt, hogy 1935-ben Ludendorff 70. születésnapján Hitler külön kéziratban a legnagyobb hálával emlékezett meg „a világ legnagyobb hadvezérének hervadhatatlan érdemeiről” s parancsára zászlódiszt öltött egész Németország. Csak néhány hónappal ezelőtt szűnt meg a feszültség, amikor 1937. március 30-án Hitler személyesen találkozott több mint egy évtized után Ludendorffal.

Az egykori nagy hadvezér azonban ekkor már ködös síkokra tévedt. 1925 óta, amikor, mint elnökjelölt, mindössze 250.000 szavazatot kapott, a politikától is visszavonult, elvált feleségétől, másodszor is megnősült s új feleségével, Marthá asszonnyal az új pogányosság zavaros misztikáját építették. Folyóiratot alapítottak „A német erő szent forrásánál” címmel, amelyben egyszerre hadakoztak a weimari demokrácia, a zsidóság és a kereszténység ellen. Az új vallásfilozófia, amelyet megalapítottak s amelyet Wagner Richard szellemével mondtak rokonnak, a Walhalla-hit, az emberi elme gyermetegen beteges eltévelyedéseinek egyik legjellemzőbb megnyilatkozása. Van benne valami a hit felé törő lélek Isten-kereséséből, de ugyanakkor a kor negatívumai, jelszavai mázsás sulyokkal huzzák vissza a feltörő lelket, hogy ne juthasson fel az igazi magasságokba.

Ludendorff vallásalapítói eltévelyedése beteges kortünet, nem láthatunk benne mást. Egy egyoldalú műveltséggel bíró szakember, a katonai került be az eszmék örvénylő áradásába s nem tudott velük megbirkózni.

Ma Ludendorff arcán ezek a késői öreg korban feltört vonások látszanak uralkodni. De igazságosnak kell lennünk s ezek mögött meg kell látnunk a régi, a történelmi Ludendorff arcát is, azét a hadvezérét, aki az új kor viláगतalakitó zajlásában történelmet csinált. És ha ezt is meglátjuk, úgy megtudunk bocsátani annak a tévelygő embernek is, aki egy élet végéig és küzdelmeinek az összesomlása után a zavaros mítoszok kódéban elvesztette az igazi, egyetlen utat.

Az élet bölcsesség könyve!

Az önfegyelmzés művészete

Irta: Dr Baudouin tanár.

Ára 110 lei.

Kapható: könyvosztályunknál.

UDIT

LITHYNIA

GYÓGYIT

ásványvíz

Megrendelhető a főlerakathál: Dr Váli, Oradea, Str. Vlahuța No. 80. :: Telefon: 37.

SZÍNHÁZ

A láz

Lakatos László színművének bemutató előadása Nagyváradon

Az ápolónő szerelmes a főorvosba és megöli a főorvos bűnében, magával tehettelen feleségét, hogy megszabadítsa tőle azt a férfit, akit szeret és akinek a gyógyíthatatlan betegségben szenvedő és mozdulatlanosságra ítélt asszony pokollá teszi az életét. Ez Lakatos László színművének magja és a nem éppen ujszerű aiptómára egy meglehetősen sablonos és filmdramakból is jól ismert bűnügyi színművet épít a szerző, aminek ürességet és sivárságát bizonyos „tudatalatti”, pszichológiai és pszichopatológiai problémákkal igyekszik komplikálni. Ilyen egyebek között az is, hogy a főorvos nem veszi észre az ápolónő iránta érzett szerelmét és arra is csak akkor ébred rá, hogy voltaképpen ő is az ápolónőt szereti, amidőn már másodszer is megnősül és amidőn az ápolónő családiasában, hisztérikus kétségbeesésében azzal akar bosszút állni a főorvoson, hogy névtelen feljelentésben feleség-nyilkossággal vádolja meg. Am az utolsó percben, midőn a főorvos már-már elbukik az ellene szóló látszatok és körülmények hurkolódásai között, az ápolónő hirtelen megváltoztatja eredeti szándékát és megmenti a főorvost. A főorvos felesége ugyanis — és most tudjuk meg, hogy az ápolónő nem is követelt el olyan „nagy bűnt” (?) — már régen készült az öngyilkosságra és titokban nagy adag mérget gyűjtött össze. Az ápolónő annakidején megtalálta ezt a mérget és a kritikus pillanatban, a házkutatás előtt annak a hiányzó mérgetnek a helyére csempészi, amivel ő mérgezte meg a főorvos feleségét s amivel a főorvos most nem tud elszámolni a rendőrségnek. Milyen „szép” és milyen „megható” ez: a halott asszony így menti meg ártatlan férjét, a másik szerelmes asszony segítségével. Es még egy nagy jelenet következik, amikor az ápolónő bevallja a főorvosnak, hogy mindezt azért tette, mert tébolyítóan szereti és amikor a főorvos is ráeszmél arra, hogy tulajdonképpen ő is az ápolónőt szereti, aki most a trópusok ezer veszedelmét vállalva, önkéntes száműzetésben Jáva szigetére megy, hogy talán soha se térjen vissza.

A komoly emberi konfliktusoknak ezt az átlátszó kerülgetését, a mondvaszínált problémára épült és levegőben lógó témát, a hazug szavaknak és mondatoknak, hogy elfogadhatóvá, ember: közönségüvé tegyék a problémát és léttel, drámai izléssel teltessék meg a színlátékot. Pényes Aliz könyvtelen és hangtalan szenvedése megrázó erővel teljesebb ki a színműben, lebilincselően drámai minden szava és gesztusa. Nagy István férfias alakítása mindvégig töretlen és nagy jeleneteiben magávalragadó erejű. A többi szereplő Tóth Elek, Hegyi Lili, Erényi Böske, Harmath Jolán, Mária Eva, Lantos Béla, Szabados Árpád, Deeszy Jenő alkításai is színnel, léttel tölti meg a színpadot. Külön ki kell emelnünk Mészáros Béla alakítását, aki a rendőrtanácsos szerepében vujjt őszinte és emberi alakítást.

Színházi iroda közleményei:

— **A láz.** Lakatos László világsikerű izgalmas színműve, amely a hétfői bemutatón óriási sikert aratott, még szerdán és csütörtökön este 9 órakor és szombaton délután 6 órakor van a színház műsorán teljesen a bemutató előadás szerint, rendez helyarákkal.

— **Egy vidám éjszaka.** A színház Szilveszteri és újévi műsora. Péntek este 9 órakor és éjjel 11 és fél órakor kerül színre az óév utolsó, egyben az újév első és egyik legnagyobb sikerű énekes, zenés vígjáték ujdonsága. Egy vidám éjszaka. Vaszary János és Eisemann Mihály egyik legjobban sikerült, egyik legszellemebb és legjobb zenéjű ujdonsága, az Egy vidám éjszaka, amely Budapesten a Magyar Színházban több, mint 100 előadást ért meg a közönség és a sajtó legnagyobb elismerése mellett. A színház különös gondot fordít erre az ujdonságra, amely meg-

SPORT

Az 1937. évi tennisz-erőlista

Caralulis, illetve Somogyi Klári kerültek az első helyre. Sok elsőrangú képességű játékost nem is osztályozták

Bukarestből jelentik: A román tennisz-szövetség összeállította a versenyzők 1937. évi ranglistáját. Mivel azonban ezt a ranglistát a hivatalos jellegű versenyek eredményei alapján állították össze, sok jónévű játékos nem kapott osztályzatot. A teljes lista a következő:

I. oszt. férfijátékosok: 1. Caralulis. 2. Schmidt. 3. Badin. 4—5. Botez és Hamburger. 6. Pusztay. 7. Poulif. 8. Erős. 9. Segall. 10—11. Coca és Grad. 12. Petrović. 13. Steiner. 14. Cristescu. 15. Brandusa. 16. Cebu.

Nem kaptak osztályzatot: Benedek, Székely, Ungár, Benedek, Gaster, Ovidiu, Radó, Adelstein, Faur, Farkas, Stanescu, Metianu dr.

II. oszt. hölgyjátékosok: 1. Somogyi Klári. 2. Popperné Ziszovits Lenke. 3—4. Bereczky és Liszka Mancsi. 5. Strobl. 6. Wertheim. 7. Bara-

básky Babkó. 8. Baátné. 9. Unanian. 10. Nasopol. 11. Reiner. 12. Schönfeld.

Nem osztályozták: Sonia Manu, Arató Klári, Saveanu, Piso Baba, Ronceaáné, Plathy Éva, Pahler, Hossu Zoe, Ternoviciné, Gerliczy és Mezinescu játékosokat.

II. oszt. férfijátékosok: 1. Bogdan. 2. Grünwald. 3. Racovitz. 4. Sturdza. 5. Turesanko. 6. Goldstein. 7. Grosz. 8. Knoll. 9. Sineureanu. 10. Burac. 11. Halmi. 12. Stöhr. 13. Placinteanu. 14. Albon. 15. M. Neicu. 16. T. Teodorescu. 17. Dr Burger. 18. Fildermann. 19. Nitulescu. 20. Poenaru—Bordea. 21. L. Vasu.

II. oszt. hölgyjátékosok: 1. Lámné. 2. Zombora. 3. Segall. 4. Avacov. 5. Gábor. 6. Urzica. 7. Schwartz. 8. Winkler. 9. Krasnic. 10. Constantinescu. 11. Stroescu. 12. Schmidt.

Két csoportban játszik le a Középliga jégkorongbajnokságát

Kisorsolták az összes fordulót. Az időpontokat később jelölik ki

Marosvásárhelyről jelentik. A jégkorong szövetség középligájának marosvásárhelyi központja kisorsolta a bajnokság fordulóit. A csapatokat két csoportba osztották. Az időpontokat egyelőre nem állapították meg. A sorsolás a következő:

I. csoport

Első forduló. Kolozsváron: KKE—Mures. Csikszeredán: Csikszeredai SC—MSE. Második forduló. Marosvásárhelyen: Mures—Csikszeredai SC. Kolozsváron: KKE—Universitatea. Harmadik forduló. Marosvásárhelyen: MSE—Mures. Kolozsváron: Universitatea—Csikszeredai

Európa—Anglia 6:0. Asztali tenisz mérkőzés Birminghamban. Európa csapataban a magyar Barna, az osztrák Liebster és Bergmann játszottak. Bergmann a tavalyi és Barna a többszörös világbajnok külön díjért kihívásos mérkőzést játszottak, amelyet Bergmann nyert meg 3:1 arányban.

Melyik ország lesz a magyarok ellenfele a labdarúgó világbajnokság selejtezőjében. Athénből jelentik: Január 22-én és február 20-án játszik le Görögország és Palesztina világbajnoki

lejátékot a közönség számára. Ragyogó kiállításban, parádés szerezésként kerül színre Egy vidám éjszaka, amelynek főszerepeit a társulat legkiválóbbjai játékosok, a zenekart Schreiber Alajos vezényli. Egy vidám éjszaka pénteken este 9 órakor, pénteken éjjel 11 és fél órakor szilveszteri előadásban nagy malac, pezsgő és ajándék sorsolással, rendez helyarákkal, továbbá szombaton este 9 órakor és vasárnap délután 6 órakor kerül színre mindenkor rendez helyarákkal.

— **Szombati, újévi előadások.** Újév napján három előadást tart a színház. Délután 3 órakor olcsó helyarákkal Egy pohár víz, délután 6 órakor Lakatos László nagysikerű ujdonsága, a Láz, rendez helyarákkal és este 9 órakor szintén rendez helyarákkal Egy vidám éjszaka, énekes, zenés vígjáték kerül színre.

— **Vasárnapi előadások.** Vasárnap 3 órakor olcsó helyarákkal: Különös szerelem, délután 6 órakor rendez helyarákkal Egy vidám éjszaka,

selejtező mérkőzéseiket. Az első találkozás Tel-Avivban, a második Athénben lesz. A győztes csapattal márciusban Magyarországra Budapestet egyetlen döntőt játszik.

* **A „Sasok” Turista Egyesülete** szilveszteri műsorral egybekötött estélyét a Református Otthon termeiben (Nagyváradon, Alexandri v. Teleky utca 31.) tartja meg. Az estély kezdete 9 órakor. Jegyek válthatók Gyenge István, Alexandri (v. Teleky) utca és Mocsáry Sándor, Regelo Ferdinánd (v. Rákóczi) uti üzletében.

este 9 órakor szintén rendez helyarákkal: Szakits helyettem vigjáték van műsoron, amely egyben a társulat bucsuelőadása is.

— **Jegyek minden előadásra már válthatók a színház baloldali elővételi pénztáránál.**

— **Tekintettel az óriási érdeklődésre, amely minden eddigi előadásra megnyilvánult és a színház további szenzációs szilveszteri és újévi műsorára, ajánlatos lesz mindenkinek jegyről előre gondoskodni.**

HETI MŰSOR:

Szombat délután 3 órakor: **Egy pohár víz.** Olcsó helyarákkal. — Délután 6 órakor: **A láz.** Rendez helyarákkal. — Este 9 órakor: **Egy vidám éjszaka.** Rendez helyarákkal.

Vasárnap délután 3 órakor: **Különös szerelem.** Olcsó helyarákkal. — Délután 6 órakor: **Egy vidám éjszaka.** Rendez helyarákkal. — 9 órakor utolsó bucsu előadás: **Szakits helyettem.**

LEGUJABB

Összetűzés veszélye francia és spanyol nemzeti hadihajók között

A Franco-kormány megkegyelmezett 25 halálraítéltnak

Párizsból jelentik: Egy francia tehergőzös megállítására miatt majdnem súlyos összeütközés támadt egy francia hadihajó és a spanyol nemzeti több hadihajója között. A „Jolande” nevű francia tehergőzöst, mely Marseilleből Barcelonába haladt nagy rakománnyal, több spanyol nemzeti hajó megállította. Arra kérték a gőzöst, hogy Palma di Mallorca kikötőbe hajózzék. A francia tehergőzös segélykérő jeleire a helyszínre érkezett a „Vaugueline” francia torpedóromboló és ágyuit a nemzeti hadihajók felé irányította. A

francia hadihajó parancsnoksága azt az ajánlatot tette, hogy a francia hatóságok által felülvizsgálattalják a teherhajó rakományát, vajjon vis-e hadianyagot. Az ajánlat alapján létre is jött a megegyezés és a hajót Port Vendresbe kísérték, ahol a francia vámhatóságok lepecsételték az áruakományt, amelyet a francia hadügyminiszterium kiküldöttéi fognak felülvizsgálni.

Salamanca-ból jelentik: A nemzeti rádió jelentése szerint Franco tábornok a karácsonyi ünnepek alatt megkegyelmezett 25 halálraítéltnak.

Japán ellenmondás nélkül fizet annyi kártérítési összeget, amennyit az amerikaiak kívánnak

Londonból jelentik: Washington és Tokió teljes csendben megkezdte a „Panay” ügy végleges elsimítását. A japán jegyzék elfogadása nagy meglepetést keltett Tokióban. A Daily Telegraph tokiói levelezője szerint a japán válaszjegyzéket a császár is jóváhagyta, de nem tették közzé Tokióban. A két kormány közös megegyezéssel titkolja a jegyzék bizonyos kitételeit, amelyek a vétkesek elleni fegyelmi és megtorló intézkedéseket ismerteti. Washingtoni japáni hivatalos körök közölték az amerikai kormánnyal,

hogy Japán ellenmondás nélkül elfogadja az Egyesült Államok által megnevezendő kártérítési összeget. Hull külügyi államtitkár kijelentette, hogy az illetékes körök most számítják ki a kar összegét.

A „Panay” bombázásáról és a súlyosításáról készült film már megérkezett Amerikába. Amerikai kormánykörök azonban attól tartanak, hogy a film nagyon felingerelné a közvéleményt ezért valószínű, hogy megrövidítik, mielőtt kiadják bemutatásra.

Cuza professzor kihallgatása a királynál

Az uralkodó úgy fogadta őt, mint a jövő képviselő-ház korelnökét. — A kormány a lemondás küszöbén

Bucuresti. Saját tud. Bukaresti politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak annak a ténynek, hogy Cuza professzort a király kihallgatáson fogadta. Az idősebb Cuza kedden délután 12 órakor jelent meg az uralkodónál és a kihallgatás fél 2 óráig tartott. Amikor a királyi palotából távozott, gépkocsiját valóságosan megrohamozták az újságírók, úgyhogy végül is a rendőrségnek kellett közbelépnie és az újságírókat eltávolítani. Cuza az Union-szalóban nyilatkozott az öt megostromló újságíróknak:

— Mint a legrégebbi parlamentarista részeseim abban a magas kitüntetésben, hogy engem is kihallgatáson fogadott Őfelsége, aki tájékozódást kívánt szerezni azokról is, akiket eddig nem hallgatott meg. A kihallgatás során meggyőződhettem affelől, hogy Őfelsége kivételes ítélőképességgel mérlegeli a helyzetet a román nemzet javának előmozdítása érdekében. Az ő uralkodói gondossága mindenkire kiterjed.

Az újságírók itt tréfásan megjegyezték, hogy: a zsidók kivételével. A megjegyzésre Cuza nem válaszolt.

— Őfelségében — folytatta Cuza. — a legmélyebb hazafias érzés párosul a legmagasabb államfői koncepcióval. Ezuttal is megerősödhettem abban a hitemben, hogy Őfelsége igen

nagy politikus. Ami most fog következni, az újból be fogja bizonyítani, hogy az valóban így van.

Cuza professzor, aki igen jó hangulatban volt, többet nem volt hajlandó mondani, kife-

Chautemps francia miniszterelnök közbelépett a sztrájkok megszüntetéseért

Lemondással fenyegetőzött, ha a francia sztrájkolók abba nem hagyják az üzemek megszállását

Párizsból jelentik: A karácsony előestéjén ki-tört szállítómunkás sztrájk szünőben van, miután a kormány katonai csapatok kiküldésével gondoskodott a szállítások zavartalan lebonyolításáról. Így a sztrájkolók nem látják sok értelmét az ellenállás további folytatásának és hajlandóknak mutatkoznak a megegyezésre.

Chautemps miniszterelnök hétfőn délután hosszabb megbeszélést folytatott a francia munkaügyi miniszterrel, majd a munkaadók vezetőségével a sztrájkhelyzetről. A munkaadóknál azért mutatkozik nehézség, mert elhatározták, hogy a sztrájkoló munkásokat kizárják. A sztrájkoló és sztrájkoló munkások között több helyen összetűzés volt.

Párizsból jelentik: A kormány nagy erőfeszítéseket tesz a sztrájk-ellentétek eloszlására. A lapok szerint a sztrájkmozgalom határozottan politikai jellegű. A Goodrich gumi-kerék-üzemekben vörös zászlók lengenek. A

Arcéhicédetések

Egy szó ára 3 lei, vastag betűvel 6 lei. „Cim a kiadóban” még további 10 lei. Alláskeresőknek 33% kedvezmény. Legkisebb hirdetés díja 30 lei. Első szó mindig vastag betűvel lesz szedve. — Megfelelő kötésnél kedvezmény.

Lakás

Egyszobás

modern lakás kiadó. Nagyvárad, Str. Luminej No. 13. Gerliczy-utca folytatása.

Egyszobás

konyhas lakás kiadó. Nagyvárad, Pop D.-u. 7. (Madarász-telep.)

Kiadók

egy és kétszobas lakások, villany, vízvezeték és kerttel, a Siru! Minelori villamos megállónál. Érdeklődni lehet Riha Oscar főkönyvelőnél, Nagyváradon, Városi Vasút.

Utcai

3 szoba előszobás, fürdőszobás lakás azonnal kiadó. Nagyvárad, Str. Aurel Vlaicu (v. Vámház-u.) 31-a.

Kiadó

3 szobás magánház azonnal. Oradea, Str. Barieri 5. szám. Colonia Pogány.

Kiadó

május elsejére egy szép komfortos háromszobás lakás, magánházban, legjobb helyen. Bővebbet a Hedrich szalon nyújt. Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 17.

Adás-vétel

Keresek megvételre 100—200 hold birtokot, Dr. Orosz Pál, Eliseni, uj. Vánatori jud. Odorheiu.

Eladó

1 pár fajtisza harci kanári madár és szép szobanövények jutányos áron. Nagyvárad, Str. Joan Ciordas (volt Vizezeték) utca 29.

Különféle

Láposy Erzsébet zenetanárnő

tanít hegedűt, zongorát zeneelméletet. Nagyvárad, Str. Simeon Stefan (v. Bethlen) utca 20

Kioldvasott

ujsgát és folyóiratokat kerünk kórházi betegek részére. Leadható a kiadóhivatalban.

PUHA OLMOT

állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Str. Regele Carol II. 5. szám.

lentve, hogy nem akar indiszkrét lenni.

A bukaresti déli lapok szerint a kormány lemondás küszöbén áll. Nemzeti parasztpárti körök szerint lehetetlenség, hogy a tervezett együttműködés megvalósuljon, ezért a kormány rövidesen lemond és legkésőbb január elejére kiírják az új választásokat. A nemzeti parasztpárt reménykedése azonban nem látszik valószínűnek. Sokkal inkább valószínű az, hogy a megegyezés Cuzáékkal sikerülni fog s ezt az alakulást a „Totul Pentru Tara”-párti kívülről támogatja.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.